

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

7 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over biobrandstoffen

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toekomstperspectieven voor de land- en tuinbouw in Vlaanderen

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Dinsdag 7 juni 2005

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 16.56 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over biobrandstoffen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over biobrandstoffen.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in de resolutie van 13 april 2005 betreffende de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen wordt de regering gevraagd om er bij de federale regering op aan te dringen er maximaal voor te zorgen dat een eigen productie van biobrandstoffen uit biomassa wordt uitgebouwd en de eigen duurzame teelt van biomassagewassen wordt aangemoedigd. Het doel is om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk 2 percent van de beschikbare vervoersbrandstoffen biobrandstoffen zijn, en dat aandeel moet tegen 2010 oplopen tot 5,75 percent.

De heer Vleeschouwers van het Innovatiesteunpunt van de Boerenbond stelt in een opinieartikel in het blad van het Vlaams Informatiecentrum over Land- en Tuinbouw dat er 250.000 tot 300.000 hectare koolzaad zou moeten worden

geteeld om de doelstelling van 5,75 percent te realiseren. Dat is de helft van de landbouwoppervlakte van Vlaanderen. Ook de MiNa-Raad reageert in een advies eerder sceptisch. De Raad stelt dat er voor de productie van een aandeel van 2 percent 78.000 hectare koolzaad nodig is.

In Nederland kreeg professor Wim van Swaaij een prijs voor zijn pionierswerk over omzettingstechnologieën van biomassa. Voor een pyrolysefabriek is een toeleveringsgebied nodig van 150.000 tot 300.000 hectare, wat hem doet besluiten dat Nederland nooit een producent van voldoende biomassa kan worden, maar zich moet concentreren op technologie, logistiek en handel.

Op 2 mei verscheen een persbericht van het Landbouw-Economisch Instituut, met als titel 'Teelt koolzaad voor productie biodiesel stukt vanwege lage prijzen'. Op dinsdag 26 oktober antwoordde minister-president Leterme op een vraag om uitleg over bio-energie dat er in Vlaanderen in 2002 8279 hectare braak lag. Ik citeer: 'Indien dit tegen 2010 volledig wordt gebruikt om koolzaad op te telen, dan geeft dit een opbrengst van 28.149 ton per jaar.' In een hoorzitting in de subcommissie landbouw van 15 maart is gezegd dat er 224.000 hectare koolzaad en 32.520 hectare graan nodig is om de 5,75-percentnorm te halen in 2000.

De heer Jean-Pierre De Leener stelde in dezelfde hoorzitting dat België maximaal 120.000 hectare koolzaad zal moeten telen: 50.000 hectare in Vlaanderen en 70.000 hectare in Wallonië. Daarmee zou België 1,5 percent van zijn energie uit biogewassen halen. Dat is dus lager dan de vereiste 2 percent tegen eind dit jaar en nog meer verwijderd van de 5,75 percent die tegen 2010 zou moeten worden gehaald.

Matthijs

Ik wil hierover enkele vragen stellen.

De teelt van koolzaad enkel stimuleren op braakliggende gronden is volstrekt onvoldoende voor de energieproductie. Is het economisch haalbaar om via verschuiving van arealen voor voedingsgewassen naar energiegewassen de productie van energieteelten te verhogen?

Welke productie van biobrandstof is in Vlaanderen theoretisch haalbaar? Heeft de Vlaamse Regering een streefcijfer voor de Vlaamse productiedoelstelling? Hoeveel hectare biogewassen zijn daarvoor vereist? Welke instrumenten zal de Vlaamse Regering in Vlaanderen gebruiken om de doelstelling te halen?

Ziet de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid om energiegewassen waaruit biobrandstoffen kunnen worden gewonnen ook in te voeren om die doelstellingen te bereiken? Welke landen komen daarvoor in aanmerking? Is het realistisch om ontwikkelingslanden hiervan uit te sluiten om het beschikbare landbouwareaal voor te behouden voor interne voedselvoorziening?

De heer Jos De Meyer, voorzitter: De resolutie rond biobrandstoffen ging over veel meer dan enkel koolzaad. De beslissing die de federale regering ondertussen heeft genomen, is ongetwijfeld een stap in de goede richting. Ik was blij met het bericht van vorige week dat De Lijn heeft beslist dat dit jaar nog twintig bussen zullen rijden op koolzaadolie, en volgend jaar nog eens vijftig. Vanaf volgend jaar moeten alle 2000 bussen op biodiesel rijden. We moeten vragen dat alle kansen worden gegrepen om de resolutie uit te voeren, alsook de plannen die u op de rondetafelconferentie hebt voorgesteld.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik probeer zo goed mogelijk uit te voeren wat we hebben afgesproken. We hebben de besprekingen na de niet-splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde gebruikt om, in het kader van het contentieux dat gerezen was met de federale regering, ook het dossier biobrandstoffen aan te halen tijdens informeel en formeel overleg. Dat heeft

resultaat opgeleverd. Er is terdege met de Vlaamse verzuchtingen rekening gehouden, inclusief de wijze waarop we zullen proberen om tijdens de komende jaren invulling te geven aan het 2 en groeiend naar 2,25 % aandeel biobrandstoffen in verbruikte brandstoffen in Vlaanderen.

Mijnheer Matthijs, u hebt gelijk dat de teelt van koolzaad op braakliggende grond onvoldoende is voor de energieproductie in Vlaanderen. U moet rekenen dat 1 hectare koolzaad ongeveer 1400 liter biodiesel oplevert of 1600 liter pure plantaardige olie, kortweg PPO. Indien we rekenen met een areaal van braakliggende gronden van ruim 7000 hectare, krijgen we potentieel een productie van ongeveer 10,5 miljoen liter biodiesel of PPO in Vlaanderen. Als we weten dat het motorbrandstofverbruik voor diesel in België in 2003 5,7 miljard liter bedroeg, betekent dit aan 5 percent bijmenging een vraag naar 285 miljoen liter biodiesel of ongeveer 190.000 hectare koolzaad. Deze voorzichtige raming leert ons dat het onmogelijk is om dergelijke productie te realiseren enkel op basis van Belgische of Vlaamse grondstoffen.

Wat kan dan wel? Naast de braakliggende gronden kunnen we eventueel nadenken over de mogelijkheid om op de cultuurgrond die niet-premiegerechtigd is en waarop geen aardappelen, groenten of fruit worden geteeld, de productie van energiegewassen te stimuleren. Ik heb bij mezelf ook al de bedenking gemaakt of het economisch haalbaar is voor de landbouwer om in zijn teeltplan over te schakelen van bijvoorbeeld wintertarwe op koolzaad. Ik heb daarom de opdracht gegeven aan het Centrum voor Landbouweconomie om een studie te verrichten naar de economische rendabiliteit van de productie van energiegewassen op dergelijke niet-premiegerechtigde cultuurgronden. Bij deze studie moet in rekening worden gebracht of bijkomende steun als stimulans voor de productie van energiegewassen op niet-premiegerechtigde gronden zinvol of noodzakelijk kan zijn. Indien dit zo blijkt te zijn, kunnen we ervoor kiezen om in het nieuwe programma voor plattelandsontwikkeling een dergelijke steunmaatregel in te schrijven. Ik zeg dit wel in de meest voorwaardelijke zin.

U vroeg welke productie van biobrandstof in Vlaanderen theoretisch haalbaar is, of de Vlaamse Regering een streefcijfer heeft en hoeveel hectare biogewassen daar tegenover staan. Voor wat

Leterme

biodiesel betreft, betekent 5 percent bijmenging in het motorbrandstofverbruik van diesel in Vlaanderen, een productievraag van 175 miljoen liter biodiesel en 117.000 hectare koolzaad. Volgens cijfers van Febiac is 60 percent van het wagenpark ingeschreven in Vlaanderen en komen we tot een verbruik van 3,5 miljard diesel in Vlaanderen.

In 2003 kende België een verbruik van benzine als motorbrandstof van 2 miljard liter en voor Vlaanderen ongeveer 1,2 miljard. Dat betekent aan 5 percent bijmenging een productievraag van 100 miljoen liter bio-ethanol voor België of 60 miljoen liter voor Vlaanderen. Als we rekenen aan een rendement van 6000 liter per hectare voor bietenteelt of 3100 liter per hectare voor granenteelt, dan vergt dit een areaal van 17.000 hectare suikerbieten of 32.000 hectare granen voor België. Omgerekend voor Vlaanderen vergt dit een suikerbietenareaal van 10.000 hectare of een granenareaal van 19.000 hectare. Gelet op het huidige areaal van meer dan 140.000 hectare granen en meer dan 33.000 hectare bieten in Vlaanderen stelt de productie van bio-ethanol geen probleem. Ik zeg dit wel allemaal met een zekere voorzichtigheid.

Ofschoon er geen officiële streefcijfers inzake productiedoelstellingen bestaan, zijn we van mening dat de toekomstige biobrandstofproductiebedrijven in Vlaanderen zich zo veel mogelijk moeten bevoorraden met Vlaamse grondstoffen. Dit behoort natuurlijk tot de vrije keuze van de producenten en we kunnen hen niet verplichten. Met bijkomende argumenten over de hoge kwaliteit, de gegarandeerde toevoer, de lage transportkosten en dergelijke hopen we wel dat ze ook effectief die keuze zullen maken. De uiteindelijke toewijzing van de productiecapaciteit zal via een Europese aanbestedingsprocedure gebeuren. Dit biedt de garantie dat het allemaal conform de Europese regels inzake mededinging gebeurt. Er is onder meer in Frankrijk gebleken dat dit ook toelaat om productie-eenheden uit het land kansen te geven en te vermijden dat alles met schepen wordt ingevoerd vanuit Brazilië of andere verafgelegen landen.

Minister Van Brempt heeft inderdaad aangekondigd dat De Lijn een voortrekkersrol gaat spelen.

Zoals ik daarnet zei, mag de productie van bio-ethanol in Vlaanderen op zich niet te veel problemen opleveren. Voor de productie van biodiesel en PPO staan we wel nog voor grote problemen. We zijn van plan om ons daar de komende weken en maanden op te richten. We hebben de administratie de opdracht gegeven om in opvolging van de rondetafel van 8 maart een zo concreet mogelijk actieplan op te stellen voor de bevordering van de teelt van koolzaad met het oog op de productie van biodiesel en PPO. Er zal ook een informatiebrochure op maat van de landbouwer worden gemaakt waarin duidelijk wordt uitgelegd wat de teelt van koolzaad met zich meebrengt op vlak van de keuze van zaaizaad, teelttechnieken, teeltrotatie, gebruik van het schroot, enzovoort. De nodige wetgevende besluiten om een aanvraag voor de energiepremie in het kader van de ontkoppelde bedrijfstoelage mogelijk te maken, worden opgemaakt. Er wordt een wijziging van de VLIF-wetgeving voorbereid waarbij niet alleen de investeringskost van de persinstallatie voor pure plantaardige olie werd meegenomen, maar ook de omschakelingskost voor het laten rijden van de motor op PPO. Ik heb al verwezen naar de studieopdracht aan het CLE.

Ik hoop dat al deze vragen vanuit de administratie zullen worden beantwoord tegen het najaar, zodat we zo snel mogelijk de mensen op het terrein kunnen voorbereiden en we ernaar kunnen streven dat zo veel mogelijk mensen op een verantwoorde manier de keuze maken om over te schakelen op de productie van energiegewassen.

Er zal hoe dan ook sprake zijn van invoer van koolzaad. Het is niet realistisch om te verwachten dat op zo'n korte termijn heel Vlaanderen vanuit Vlaanderen kan worden bevoorradad. Welke landen hiervoor in aanmerking komen en of wij vanuit de Vlaamse Regering bepaalde ontwikkelingslanden kunnen uitsluiten, is nog maar de vraag. Ik heb de kwestie nog niet nagetrokken, maar ik weet niet of dat kan. Ik vermoed dat de WTO- en andere verdragen waardoor ons land en de EU gebonden zijn, problemen kunnen opleveren.

Zoals reeds gezegd, zal de productiecapaciteit van biodiesel en bio-ethanol waarbij gebruik kan worden gemaakt van de accijnsvermindering, via een Europese aanbestedingsprocedure worden toegevoegd. Conform de Europese mededingingsregels kan niet volledig worden uitgesloten dat de invoer

Leterme

van grondstoffen uit bepaalde landen wordt verboden. Ik herhaal dat een aantal criteria die gehanteerd worden zoals die inzake de milieukost door transport of het inlassen van expliciet in het bestek bij de aanbestedingsprocedure gevraagde productieomstandigheden, bij een eerste invulling kan worden gedacht aan Vlaamse productie-eenheden. We moeten echter een heel delicaat evenwicht vinden, want de maatregel van gelijke werking conform het Europees Verdrag is vrij snel aan de orde. We moeten er des te meer over waken, want de lancering van de aanbestedingsprocedure kan slechts plaatsvinden van zodra de Europese Commissie haar fiat heeft gegeven. Mevrouw Dewispelaere en anderen volgen dit dossier van heel nabij. U kunt haar contacteren indien u meer informatie wenst. Het dossier zal de komende dagen en weken permanent evolueren.

In de schoot van het Overlegcomité met de federale regering wordt zeer nauwkeurig over deze kwestie onderhandeld. Ik doe alles wat binnen onze bevoegdheid ligt om de resolutie van het Vlaams Parlement uit te voeren, vooral omdat ik ervan overtuigd ben dat dit soort verbreding van de afzetmogelijkheden geen wondermiddel is, maar voor een deel van de landbouwers een bijkomende afzetmogelijkheid kan zijn en een bijdrage kan leveren tot de realisatie van de Kyoto-doelstellingen ter verbetering van de kwaliteit van de lucht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Frans Wymeersch treedt als voorzitter op*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toekomstperspectieven voor de land- en tuinbouw in Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Land-

bouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de toekomstperspectieven voor de land- en tuinbouw in Vlaanderen.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, uw eerste werkjaar als nieuwe minister van Landbouw zit er bijna op. U bezit blijkbaar de empathie om u op heel korte termijn de situatie van de land- en tuinbouwers in Vlaanderen eigen te maken. In de agrarische sector groeit de hoop op een gunstig toekomstperspectief. Dat is ook nodig, want een aantal sectoren zoals die van de tomatenteelt zijn duidelijk aan het heropleven.

Jammer genoeg krijgt de hele sector nog veel slecht nieuws. Recent verschenen die berichten in de landbouwpers. In 2003 stopten 2198 bedrijven met hun activiteiten. De landbouwsector telt ook veel late betalers. Sinds 2003 is het betaalgedrag in België nochtans gestaag verbeterd. Steeds meer landbouwers dragen hun eigendoms- of exploitatierechten over aan de bio-industrie om een nakend faillissement te vermijden. 350 bestaande bedrijven droegen vorig jaar hun rechten over. Er zouden aanzienlijk meer dan de 52 faillissementen geweest zijn, mochten de betrokken landbouwers hun eigendoms- of exploitatierechten niet verkocht hebben aan grote agrarische groepen. Die vorm van uitverkoop in de landbouw neemt onrustwekkend toe. In die situatie wordt de boer een stukwerker.

Het netto-inkomen van de landbouwers daalde vorig jaar met liefst 17,4 percent volgens ramingen van het NIS. 2004 was een catastrofaal jaar voor de land- en tuinbouw. Voor bijna alle teelten kelderden de prijzen. De prijs van eieren halveerde, die van aardappelen daalde met 32 percent, graan werd 29,6 percent goedkoper, groenten 15 percent. Het gevolg is een spectaculaire daling van het netto-inkomen van de boeren. De internationale concurrentie zorgt voor een aanhoudende prijsdruk.

Het zou uiteraard te simplistisch zijn om de voormalige regering en haar ministers van Landbouw hiervoor alle verantwoordelijkheid te geven. De teneur van het verhaal en de geschetste tendens waren niet hoopgevend. Onze landbouwmarkt wordt lang niet meer alleen door Vlaande-

De Meyer

ren bepaald, maar ook door Europa en zelfs de wereld vanwege de globalisering. Landbouw is een economisch gebeuren. In Vlaanderen kunnen we wel belangrijke randvoorwaarden zoals ruimtelijke ordening, leefmilieu en investeringssteun bepalen en erover waken dat geen concurrentievervalsing of andere hinderpalen de agrarische sector verstoren.

De Vlaamse landbouw beschikt over een aantal troeven om haar plaats als land- en tuinbouwproducent te behouden. De kabinetschef van de minister van Landbouw geeft geregeld voordrachten en wijst erop dat we gelegen zijn in een centrum met een belangrijk afzetgebied, tussen Londen, Parijs en Amsterdam, dat we een goed klimaat hebben, een geschikte bodem en een grote knowhow. Het komt erop aan om al onze mogelijkheden ten volle te valoriseren. Dan kunnen we de negatieve spiraal waarin de Vlaamse land- en tuinbouw dreigt te komen, ombuigen.

In het actieprogramma 2006-2010 'Uitgangspunten voor een nieuw mestdecreet', van de minister van Leefmilieu, staat: 'In afspraak en in samenwerking met de minister van Landbouw wordt in een daartoe geëigende wetgeving een socio-economische omkadering uitgewerkt voor zelfstandige veeteeltbedrijven.'

Mijnheer de minister-president, met welke initiatieven en welke middelen kunt u ertoe bijdragen om de negatieve trend en het doemdenken inzake land- en tuinbouw in Vlaanderen van de voorbije jaren en de vorige legislatuur om te buigen? Welke initiatieven hebt u de voorbije maanden reeds genomen en zult u nemen, eventueel in samenwerking met uw collega's, op het vlak van land- en tuinbouwonderwijs, vorming en nascholing, proeftuinwerking, toegepast en wetenschappelijk onderzoek, promotie en imagovorming, administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, betere samenwerking en structurering van de afzet, de tuinbouwsector, ondersteuning van de familiale land- en tuinbouwbedrijven, onze concurrentiepositie in Europa en mondiaal, en eventueel op andere terreinen?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Bij de bespreking van de beleidsbrief landbouw hebben we de landbouwer als een bedreigde diersoort omschreven. Dat is wel niet de correcte woordkeuze. Er moet iets gebeuren om de rechtszekerheid en de bestaanszekerheid te garanderen. Het is een belangrijke economische sector, maar ook de eerste en bijna enige primaire sector die Vlaanderen nog over heeft, na de teloorgang van de grondstoffensectoren.

Ik zal niet ontkennen dat Europa daar een grote rol in speelt. U zult van mij niets nieuws vernemen als ik u zeg dat wij ons nog altijd eurokritisch opstellen. Sommigen willen de Europese subsidiëringpolitiek in zijn totaliteit in vraag stellen. We moeten dat debat durven aangaan, maar dan wel in een homogeen en globaal kader. We willen alle Europese richtlijnen in één globaal pakket. Het gaat niet op om aan de ene kant milieumaatregelen op te leggen en aan de andere kant subsidies toe te kennen. We moeten de toekomst van de landbouw op Europees vlak bekijken. Er is veel werk aan de winkel.

Volgens mij is de vraag van de heer De Meyer te uitgebreid om zomaar eventjes op te antwoorden. Dat is geen excuus voor de minister-president om er losjes over te gaan. We moeten hier in de commissie als volwassen mensen, boven de partijpolitieke standpunten en zelfs over de ideologische gevoeligheden heen, met elkaar overleg plegen. We hebben dat al geprobeerd aan de hand van een voorstel van resolutie. Ik doe een suggestie, mijnheer de voorzitter, om daar na het zomerreces een of twee commissievergaderingen aan te wijden. We kunnen dan eens zonder tekst, zonder vraag om uitleg, zonder voorstel van resolutie, grondig nadenken over de toekomst van de Vlaamse landbouw.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, hier wordt een belangrijk element vergeten. Op 1 mei 2004 is de Europese Unie uitgebreid van 15 naar 25 landen. Wat is de invloed van die toetreding op de gemeenschappelijke markt? Vooral belangrijke landbouwlanden, zoals Polen, zullen een zekere impact hebben. Zijn daar al cijfers over beschikbaar? Tekenen zich tendensen af? Dat moeten we allemaal opnemen in het debat.

Matthijs

De rechtszekerheid en de afbakening van de agrarische gebieden is van cruciaal belang. Ik heb al vaak op die nagel geklopt. We moeten er blijven op kloppen.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijn antwoord wordt wellicht uitgebreider dan de mij toegemeten tijd. Ik zal proberen zo snel mogelijk tot de kern van de zaak te komen.

Het beeld dat u schetst, mijnheer De Meyer, is vrij negatief. Maar dat zijn de cijfers, het is realiteit. Ondanks de bedreiging van de landbouwsector, de tuinbouw en de veeteelt, blijft het van cruciaal belang dat wij een perspectief van hoop en toekomst bieden. Ik blijf ervan overtuigd dat de landbouw een maatschappelijke en economische steunpilaar is van onze samenleving.

We zijn de zesde grootste exporteur ter wereld van agrovoedingsproducten. Dat presteren we niet op basis van de import van de grondstoffen. Dat presteren we door hard te werken op een beperkte oppervlakte, met een vruchtbare bodem, op een zeer efficiënte manier, met een enorme flexibiliteit en aanpassingsvermogen. We leveren kwaliteitsproducten. Sommige sectoren worden in de politiek bewierookt en hebben hun waarde, maar ze hebben minder economische impact dan de agrarische sector. Dat geldt zeker op het vlak van de werkgelegenheid. Verder biedt de landbouw een toegevoegde waarde en een bijdrage tot de handelsbalans. Waar ik kan, probeer ik het waardenbeeld weg te nemen dat de landbouw een overgesubsidieerde sector zou zijn. Dat is manifest onjuist. Ik zal straks ingaan op het Europese beleid en de Europese financiering.

Voor het overgrote deel van de producten zijn er geen minimumprijzen en dus worden heel wat land- en tuinbouwproducten gewoon vermarkt aan wereldprijzen. Onze boeren ondervinden daar ook de effecten van. Toch wordt, ook in politieke debatten, het beeld opgehangen van een grote geldstroom naar de landbouw. Dat is verkeerd. Bovendien werkt de boer op basis van productiekosten en -factoren die hij slechts in heel geringe mate in de hand heeft, zoals onder andere het kli-

maat. De boer heeft dus weinig impact op de kosten en de prijsvorming. Ook de Vlaamse Regering heeft daar weinig invloed op.

Ik probeer dus het negatieve beeld wat te nuanceren. Week in week uit probeer ik contact te hebben met boeren, vaak op het bedrijf. Nogal wat bedrijven gaan over de kop, en er is bovendien een al te geringe instroom van jongeren. Toch is er nog veel gedrevenheid en geloof in de toekomst bij de bedrijfsleiders en in de boerengezinnen.

Maar wat hebben we de laatste tien maanden uitgespookt? Mijnheer De Meyer, uw eerste vraag ging over het land- en tuinbouwonderwijs. Momenteel zijn we bezig met een bevraging van de land- en tuinbouwscholen. Er wordt een inventaris gemaakt van de knelpunten. Het gaat hier zowel om inhoudelijke als organisatorische problemen.

We willen daar binnen een paar maanden mee klaar zijn, om dan in het najaar een dialoog aan te gaan met het departement Onderwijs. We zullen proberen uit te maken wat er kan worden verbeterd op basis van de gesprekken met de directies en de inrichtende machten. Dat gesprek is trouwens al aangekondigd aan minister Vandenbroucke en zijn medewerkers. Indien u dat wenst, kunt u op het kabinet alvast inzage krijgen in onze bevindingen.

Wat vorming en nascholing betreft, is er sinds 1 januari 2005 een nieuw besluit van kracht dat globaal genomen meer mogelijkheden biedt voor de ondersteuning van het naschools onderwijs in land- en tuinbouw. Ook nieuwe leermethoden worden nu gesubsidieerd en de zogenaamde e-learningprojecten kunnen worden gefinancierd. Hiertoe werd voorzien in 165.500 euro op de begroting. Er konden tot 1 juni projecten worden ingediend. De administratie Land- en Tuinbouw onderzoekt momenteel de 11 projecten die werden ingediend. Er zal binnenkort worden beslist over de toekenning van de middelen.

U vroeg ook naar de proeftuinwerking en de praktijkcentra. De Vlaamse Regering heeft op mijn voorstel de vijfjarenplannen 2005-2009 van de praktijkcentra goedgekeurd. Op basis daarvan worden werkingsmiddelen voor de praktijkcentra vrijgemaakt. Het gaat voor dit jaar om een bedrag van ongeveer 2 miljoen euro.

Leterme

Proefcentra die in dezelfde disciplines werken, moeten wel zorgen voor een onderlinge afstemming, zodat een efficiënte samenwerking gegarandeerd wordt. Dat is nodig voor een betere inzet van de middelen, en om te vermijden dat eilandjes onafhankelijk van elkaar hetzelfde onderzoek doen. Na jaren van onduidelijkheid is ook een decretale oplossing gevonden om de investeringen van de proefcentra te ondersteunen via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds.

In verband met het toegepast en wetenschappelijk onderzoek heeft de Vlaamse Regering dit voorjaar het besluit goedgekeurd over de ondersteuning van het collectief onderzoek in de land- en tuinbouw. De uitvoering van het besluit en het initiatief liggen in handen van minister Moerman, bevoegd voor het wetenschapsbeleid. Er is echter gezorgd voor een grotere betrokkenheid van de landbouw dan in het verleden. Bovendien is er ook voor gezorgd dat een gewaarborgd deel van de middelen aan de praktijkcentra wordt toegevoerd.

Een ander punt is de promotie en de imagovorming. Het is positief dat de communicatieopdracht van het VILT inhoudelijk verruimd is en dat de werking van het VILT financieel versterkt is. Het VILT levert heel goed werk met een heel beperkt aantal werkrachten, en levert een belangrijke bijdrage tot de verspreiding van informatie en de verbetering van het imago. Voortaan heeft het VILT ook de verantwoordelijkheid over de communicatie met de boeren en de tuinders zelf. Het VILT moet op die manier kunnen bijdragen tot een beter maatschappelijk draagvlak, waarbij de brug tussen producent en consument hersteld wordt. Er is op dat vlak nog werk aan de winkel, maar het VILT heeft er alvast de middelen voor gekregen.

Met het erkennen van gedecentraliseerde centra voor landbouweducatie is bovendien een netwerk opgezet dat op het terrein zal meewerken aan het uitdragen van een correct beeld van de land- en tuinbouw. Daarnaast hebben we als politici allemaal een verantwoordelijkheid te dragen op het vlak van promotie en imagovorming. Als wij de sector met respect benaderen en er met respect over spreken, dan leveren we een belangrijke bijdrage tot het maatschappelijk aanzien van de land- en tuinbouw en de veeteelt.

Op het vlak van promotie is er de actie van het VLAM. De minister van Landbouw geeft geen directe instructies. We zijn weliswaar zeer goed vertegenwoordigd in de bestuursorganen, maar het behoort tot de autonomie van het VLAM om een promotie- en marktbeleid te voeren.

Op het stuk van de administratieve vereenvoudiging zijn we er nog niet helemaal uit. Er is een aanzet tot een aanpak van de formulieren. De implementatie van de MTR zal tot een administratieve vereenvoudiging leiden, maar dat is dit jaar nog niet zichtbaar, omdat de mensen allemaal hun aangifte hebben moeten doen. De enkele bedrijfstoeslag zal vanzelf tot een vereenvoudiging leiden. Daarbij proberen we ook een vereenvoudiging aan te brengen in het nieuwe MAP.

Rechtszekerheid is heel belangrijk, meer bepaald met betrekking tot de ruimtelijke ordening. De vraag is hoe we de 750.000 hectare van het RSV snel zullen afbakenen. We werken daarvoor op twee fronten, namelijk de gebiedsdekkende RUP's en een versnelde afbakening op basis van een beslissing van de Vlaamse Regering. Dat laatste geeft niet dezelfde rechtszekerheid als een gebiedsdekkend ruimtelijk uitvoeringsplan, maar het geeft alvast de politieke zekerheid dat er de komende jaren door de andere sectoren op die gebieden geen aanspraken worden gemaakt die de economische bedrijfsvoering kunnen bemoeilijken. Dat is een belangrijke beslissing, waardoor we de komende maanden van een belangrijk deel van de 750.000 hectare de agrarische bestemming kunnen bevestigen, namelijk het deel waarover een consensus bestaat en waarvoor we niet moeten wachten op de lange moeizame procedure van de gebiedsdekkende RUP's, die bovendien tot veel conflicten leidt.

Ook het MAP wordt aan het aspect rechtszekerheid getoetst. We willen meer werken met doelgebonden vergunningen en iets meer ruimte gunnen aan de sector om ze in te vullen. Ik wil daar nu nog niet te veel over zeggen. Het politiek overleg, met ook de bespreking van de ontwerp teksten in het parlement, moet immers ten volle zijn beslag kunnen krijgen. Ik hoop alvast dat het parlement inspeelt op de behoefte aan rechtszekerheid, vereenvoudiging en ruimte om op een economisch verantwoorde manier aan bedrijfsvoering te doen.

Wat betreft de structurering van de afzet hebben we gepleit voor de uitbouw van een telersvereniging.

Leterme

ging op basis van de GMO groenten en fruit. Dat is een voorbeeld van hoe we proberen het onevenwicht in marktmacht tussen de versnipperde aanbieders en de vaak geconcentreerde afnemers van land- en tuinbouwproducten te corrigeren.

Ik hoop dat de nieuwe telersvereniging die is opgericht, een succes wordt. Ik kan natuurlijk niet intekenen in plaats van de boeren. Hoewel dit een privé-initiatief is en het me als minister van Landbouw niet toekomt, pleit ik er toch voor dat de telersvereniging, met name in de sector van de diepvriesgroenten, een succes zou worden. Meer samenwerking tussen telersverenigingen en fabrikanten in het algemeen kan nieuwe toekomstkansen bieden. Voor het overige laat ik niet na telkens waar ik kan aan te dringen op transparantie in de bestaande samenwerkingsverbanden, in de zuivelsector en andere sectoren. Daarover worden immers wel eens vragen gesteld in de landbouwsector en bij de landbouwers zelf. De geloofwaardigheid van de bestaande samenwerkingsvormen is cruciaal, wil dit een toekomst hebben.

Dan kom ik tot de tuinbouwsector. Na de crisis in de tuinbouwsector hebben we een aantal beslissingen genomen met betrekking tot het uitstel van kapitaalaflossing. De overheid is tussenbeide gekomen met overbruggingskredieten. Gelukkig zijn de prijzen ondertussen wat beter geworden, zodat dit binnen de perken is gebleven. Specifiek voor tuinbouwers hebben we de VLIF-overheidswaarborg verruimd tot 2 miljoen euro voor de glastuinbouw. Hiermee is ingegaan op de vraag van de sector, die schaalgrootte nodig heeft om competitief te kunnen blijven ten aanzien van de ons omringende landen, met name tegenover Nederland.

Verder hebben we de actieradius van het VLIF verruimd tot de primaire verwerking. Begin 2004 was er immers een leemte ontstaan, bij de opvolger van de toenmalige expansiewetgeving. De bedrijven van de primaire verwerkende industrie zijn essentieel voor de afzet van land- en tuinbouwproducten in ons land. Het was dus een goede maatregel om die leemte op te vullen door de verruiming van het werkingsgebied. In het verlengde daarvan hebben we een nieuwe oproep gedaan aan de agrovoedingssector met het oog op het verkrijgen van Europese steun. Ondertus-

sen zijn ongeveer 100 dossiers ontvankelijk verklaard, die samen goed zijn voor een bedrag van 20 miljoen euro aan Europese steun, als alles goed loopt.

Ook dit jaar werd de MTR geïmplementeerd. Uiteraard geeft een dergelijke omvangrijke hervorming steeds problemen, maar administratief gezien wordt deze zaak erg goed afgehandeld. Als ik me niet vergis, is ongeveer 90 percent van de bezwaarschriften afgehandeld. Dat is puik werk, ook van de administratie. We hebben ook tijdig en correct de melkpremie kunnen uitbetalen. Ook de toeslagrechten zullen binnen de door de EU bepaalde termijn tijdig kunnen worden uitbetaald.

De melkquotaregeling is aangepast. Daarbij is aandacht besteed aan vereenvoudiging, aan een evenwicht tussen bepaalde belangen en een inschatting van hoe de markt er in de toekomst moet uitzien. Enerzijds worden er garanties geboden voor bestaande bedrijven. Anderzijds worden er groeimogelijkheden geboden voor bedrijven om zich competitief op te stellen in Europees verband. Er komen kansen voor jongeren die in deze sector hun toekomst willen uitbouwen.

Op Europees niveau volgen we het suikerdossier nauwlettend. Tijdens de Europese ministerraad van juli zal er terzake reeds een gedachtewisseling zijn. Ik kon aanwezig zijn op alle Europese raden, op één na. Soms was dat maar voor één enkel agendapunt, maar het is belangrijk om die voeling te houden en informele contacten te hebben. We werken ondertussen ook aan de voorbereiding van PDPO 2007-2013. Dit programma moet ons de gelegenheid geven een aantal maatregelen ten aanzien van de Vlaamse landbouw te bestendigen, en ook nieuwe, zoals de bedrijfsadviseringsdiensten, uit te werken.

In het kader van de verbreding van de landbouw heeft de Vlaamse Regering vorige week het besluit inzake de zorgboerderijen goedgekeurd. Nog ruimer is het dossier van de biobrandstoffen, dat in een stroomversnelling is gekomen. Ik wil nogmaals waarschuwen dat dit niet het wondermiddel zal zijn dat de landbouw er totaal, gegarandeerd en structureel bovenop zal helpen. Maar terzake is toch wel wat werk geleverd.

Bij het begin van de zittingsperiode hebben we ook een oplossing gevonden voor de hoge kosten

Leterme

van Rendac voor de ophaling van krenge, in de vorm van een cofinanciering door de Vlaamse Regering voor de helft van de kosten.

Dan zijn er nog een aantal dingen in de steigers gezet die nog niet tot concrete resultaten hebben geleid en de komende weken en maanden deel zullen uitmaken van onze activiteiten. Er is het voltooiën van de algemene wijziging van de reglementering inzake het Vlaams Landbouwinvestingsfonds. Een belangrijke vernieuwing zal het betoelagen van samenwerkingsvormen zijn, net als een aantal andere aanpassingen. We gaan eveneens proberen een ontwerp van decreet te maken inzake de coëxistentie van GGO's. We hebben een ontwerp van decreet inzake het fonds voor de landbouw en visserij. We hebben ook een studieopdracht gegeven over de fiscaliteit in de landbouw. Die is hier al aan bod gekomen. We willen naar Nederlands voorbeeld trachten de jaarlijkse van de belastingaanslag wat te doorbreken, zodat de meerwinst van de goede jaren kan worden opgespaard voor de wat slechtere jaren. Deze opdracht is bijna rond.

Verder worden de fokkerijstructuren aangepast. Er is natuurlijk het grote vraagstuk van de Scheldeverdieping. Hier proberen we een flankerend beleid uit te werken. Binnenkort moeten terzake beslissingen worden genomen. Enkele dagen geleden hebben we een opdracht gegeven aan de administratie om voorstellen uit te werken over de verjongingsproblematiek. Terzake zullen we ten laatste in het voorjaar van 2006 wat ruimere initiatieven nemen. Dat kan gaan over het organiseren van studiedagen, om te komen tot maatregelen die worden gedragen door de sector.

Ik wil nog even ingaan op uw betoog, mijnheer Wymeersch. Ik denk niet dat boeren een bedreigde diersoort zijn, maar ze verdienen meer respect van de samenleving en meer positieve beleidsaandacht. Niet alleen inzake voedselveiligheid of dierenwelzijn, maar ook inzake duurzaamheid heeft men in de Vlaamse samenleving een verkeerde kijk wanneer men die problematiek al te zeer verengt tot de landbouw. Vaak heeft zelfs de industrie al meer inspanningen geleverd dan de modale Vlaamse gezinnen om te komen tot een duurzame ontwikkeling en tot duurzaamheid. Ik zal blijven zeggen dat men terzake de boeren onrecht aan-

doet. Uiteraard zijn er problemen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de nitraatrichtlijn. Er moeten strikte maatregelen worden genomen opdat geen millimeter zou worden afgeweken van de doelstellingen van de nitraatrichtlijn. Die vormt echter maar één aspect van de kwaliteit van de leefomgeving. Op andere domeinen zouden onder meer de gezinnen nog veel meer inspanningen moeten leveren.

Dan is er het Europese beleid. Onze impact daarop is beperkt. Ik wil deze commissie inlichten over een aantal ontwikkelingen terzake. Of die belangrijk zijn, zal afhangen van de slagkracht van het Luxemburgse voorzitterschap. Het gaat over de financiële perspectieven van de EU voor de periode 2007-2013. Tot nu toe dachten we dat er weinig kans was dat het voorzitterschap erin zou slagen om een compromisvoorstel op tafel te leggen. De jongste dagen doen er echter berichten de ronde dat dit toch niet helemaal uitgesloten is. In de voorstellen die circuleren is een hernationalisering van een deel van de financiering van het tot nu Europese landbouwbeleid aan de orde. De lidstaten zouden het Europese landbouwbeleid dus kunnen cofinancieren. Dat vormt enigszins een evenwicht met de zogenaamde 'rebate' voor de Britten. We moeten ons daarop voorbereiden. Gisteravond laat nog heb ik daarover telefonisch contact gehad met de federale regering. Mocht er op de bijeenkomst van de Europese Raad van 16 of 17 juni dan toch plots een akkoord zijn, waarvan dat een element zou zijn, dan is dat een heel belangrijk vraagstuk dat we intern moeten oplossen in België. Als de financiering van het landbouwbeleid, als tegenprestatie van de Britse korting, opnieuw nationaal wordt gemaakt, dan gaan de lidstaten het landbouwbeleid, dus ook de MTR, moeten financieren. Dat geldt dus ook voor de overheid in dit land. Dan rijst de vraag wie daarvan de begrotingslasten zal dragen. Noodzaakt dit een herziening van de financieringswet, of lossen we dit op een andere wijze op?

Ik heb daarover gisteren een eerste telefonisch gesprek gehad met de federale minister van Begroting. Dit is een dossier dat eventueel de komende weken onze aandacht zal opeisen. Zelfs indien het Luxemburgse voorzitterschap er niet in slaagt een compromis te vinden, dan lijkt me dit onder Brits voorzitterschap ook niet zo vanzelfsprekend, maar vroeg of laat komt de discussie over

Leterme

het opnieuw nationaal maken van het gemeenschappelijke marktbeleid opnieuw aan de orde. Vlaanderen moet zich daar goed op voorbereiden en tijdig stelling nemen.

Ik verontschuldig me voor de uitgebreidheid van mijn antwoord: waar het hart van vol is, loopt de mond van over.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de lijst van verwezenlijkingen en inspanningen is indrukwekkend. We mogen de minister van Landbouw en zijn medewerkers feliciteren voor wat ze de voorbije jaren hebben trachten te doen voor het landbouwbeleid in Vlaanderen.

Volgens mij hebben de mensen het beeld dat er nu opnieuw een minister is van en voor de landbouwers, die bovendien hun inspanningen respecteert. Dat is erg belangrijk. We moeten echter beseffen wat de realiteit is. Ik ben daar dan ook mee begonnen. Het klonk misschien wat pessimistisch, maar dit is de keerzijde van de medaille. Ondanks de waardering zijn de verwachtingen zeer hooggespannen.

Ik wil even stilstaan bij één dossier, dat de wijze illustreert waarop u samen met uw kabinet de problemen aanpakt, mijnheer de minister-president. Dan heb ik het over het dossier van de biodiesel, waarover de heer Matthijs daarnet een vraag stelde. De mensen appreciëren dat u de nodige beleidsbeslissingen neemt en dat u bovendien niet alleen de nodige persaandacht geeft hieraan, maar ze ook laat onderzoeken op hun economische haalbaarheid. Vroeger werd er soms te veel alleen aandacht gezocht in de media, maar werd er onvoldoende gekeken naar de haalbaarheid op het terrein. Dat is ongetwijfeld een trendbreuk.

Ook belangrijk is dat u dit meteen vulgariserend meedeelt aan de land- en tuinbouwers, die dit proberen waar te maken in het dagelijkse boerenleven.

Ik wil even ingaan op de suggestie van de waarnemend voorzitter. Vorige week hebben we een gesprek gehad met de mensen van viWTA. Een

tijdje geleden hadden we een gesprek met de mensen van Stedula. Er zullen ongetwijfeld nog kansen zijn om verder stil te staan bij de wijze waarop de land- en tuinbouwsector zich in Vlaanderen de komende jaren zal kunnen ontwikkelen.

Minister-president Yves Leterme: Dat is uiteraard vooral de verdienste van mijn medewerkers. Als minister kan men maar werken wanneer men een beroep kan doen op de beste medewerkers. Ik beschik over zo niet de allerbeste, dan toch vrijwel de allerbeste medewerkers.

De heer Frans Wymeersch: De verwachtingen waren inderdaad zeer groot bij uw aantreden. Misschien waren ze te groot. Dat heeft misschien ook te maken met het feit dat de voorbije vier à vijf jaar de realisaties ten voordele van de landbouw zeer flauw waren. Zowel u als de Vlaamse Regering staan zeer binnenkort voor een aantal zeer concrete uitdagingen. Dan heb ik het over de afbakening van het agrarisch gebied en het indienen van het nieuwe ontwerp van decreet inzake het MAP.

Mijnheer Matthijs, onze tekst is eind deze week klaar. We zullen die tekst overhandigen aan minister Peeters. We zullen hier een voorstel van resolutie van maken, en geen voorstel van decreet. U zult verstedd staan. Dit zal alleszins een van de examens zijn die u zult moeten afleggen als minister van Landbouw, mijnheer de minister-president.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.51 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

